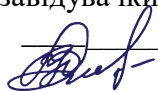

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
спеціальної освіти
протокол № 2 від 30 серпня 2022 р.
завідувачки кафедри

 (Наталія КАБЕЛЬНИКОВА)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Робота вчителя з особливою дитиною (Міжфак)

Освітня програма «Олігофренопедагогіка», «Логопедія» другого (магістерського) рівня вищої освіти

Спеціальність **016 Спеціальна освіта. 01 Логопедія**

02 Олігофренопедагогіка

Галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**

Івано-Франківськ, 2021

Назва навчальної дисципліни/освітньої компоненти	Робота вчителя з особливою дитиною
Викладач (і)	Яковлева С.Д
Посилання на сайт	(050) 3961470,
Контактний тел.	cdyakovleva@ gmail.com;
Графік консультацій	

1. Анотація до курсу Анотація курсу

Програма вивчення навчальної вибіркової дисципліни «Робота вчителя з особливою дитиною» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра усіх педагогічних спеціальностей **предметом** вивчення якої є своєрідність психічного розвитку і закономірностей проявів психічних явищ та їх механізмів у дітей з психічними та фізичними вадами розвитку та можливостей їх навчання як в умовах спеціального навчального закладу, так і в умовах інклюзивного навчального простору. Дисципліна включає олігофренопсихологію, психологію дітей із ЗПР, сурдопсихологію, тифлопсихологію, логопсихологію, ортопсихологію.

Міждисциплінарні зв'язки: Вивчення курсу спирається на знання та вміння, отримані студентами під час вивчення психології, анатомії і фізіології дітей і підлітків, мовленнєвих і сенсорних систем і їх порушень, невропатології, клініки інтелектуальних порушень. Знання та вміння, що надаються студентам в курсі спеціальної психології, використовуються при вивченні курсів «Корекційна психопедагогіка», «Логопедія», «Сурдопедагогіка», «Тифлопедагогіка», спецметодик викладання шкільних дисциплін та застосування знань під час роботи в інклюзивному просторі з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.

Мета навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни є формування компетентного фахівця з корекційної освіти шляхом засвоєння ключових компетенцій щодо діагностичного вивчення дітей з психофізичними вадами розвитку, розуміння особливостей їхнього психічного розвитку та педагогічних підходів щодо засобів психолого-педагогічної корекції недоліків розвитку.

- вивчити системні спеціальні педагогічні технології для роботи з особливою дитиною ; навчитися проводити заняття з дітьми з психофізичними вадами розвитку;
- формування понятійно-термінологічної бази інтегрованого та інклюзивного навчання;
- формування знань про роль педагога у системі освіти дітей з вадами психофізичного розвитку;
- формування знань, вмінь і навичок здійснення психолого-педагогічного супроводу дитини, що потребує корекції психофізичного розвитку;
- формування знань і вмінь роботи з батьками дітей з особливими освітніми потребами.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні володіти наступними компетенціями:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

ЗК-3. Здатність працювати в команді.

ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК-5. Здатність спілкуватися іноземною мовою

ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

СК-1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (залежно від спеціалізації).

СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК-7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

СК-8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.

РН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.

РН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.

РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.

РН 6. Встановлювати ефективну взаємодію з батьками, колегами, фахівцями, різними соціальними інституціями з метою забезпечення якості спеціальної та інклюзивної освіти на засадах партнерства.

РН 8. Приймати ефективні рішення з питань спеціальної та інклюзивної освіти, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати їх розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, зокрема, вимоги споживачів; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

РН 11. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері спеціальної та інклюзивної освіти та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

PH 12. Організувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

2. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Кількість годин 90	16	14	60

3. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
I	I	Зведений контингент	I	Вибірковий

- Технічне й програмне забезпечення/обладнання:** лекційний матеріал, підручник з курсу, методична розробка, тести, ситуаційні задачі, інформація з інтернета.
- Політика курсу.** Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається 100 % відвідування занять як лекційних, так і семінарських. Пропуск понад 25 % занять без поважної причини буде оцінено як FX. Високо цінується академічна добросовісність.

3. Схема курсу

Тиждень, дата, години	Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 11)	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Поняття про психічний дизонтогенез.					
Тиждень _ дата, академічних годин	Загальні закономірності психічного дизонтогенезу. Робота вчителя з дітьми порушенням розумового розвитку та	Лекція 1 Практичне заняття 1	Основна: 3-8, 11, 12, 14-16 Додаткова: 18-23	В практичних завданнях	

	емоційно-вольової сфери				
Тиждень _ дата, академічних годин	Робота вчителя з дітьми порушенням сенсорних систем	Лекція 2 Практичне заняття 2	Основна:1,2,5-10,13,17 Додаткова: 18-23	В практичних завданнях	

9. Система оцінювання та вимоги

Модуль 1. Назва та максимальна кількість балів за цей модуль

Критерії оцінювання та бали: відвідування лекцій - 5 балів за лекцію, практична робота 10 балів, самостійна робота – 15 балів, написання реферату тематики курсу – 15 балів, контрольна робота – 10 балів. **Залік (40 балів)**

Критерії оцінювання:

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основна:

1. Бадалян Л.О., П.А. Журба, О.В. Тимонина Детский церебральный паралич. К. , 1998 . 200 с.
2. Дети с острым церебральным параличом. Руководство по образованию/ Под ред. Хеннинг Рай и Мириам Скъюртен. М. 1989. 154 с.
3. Діти з особливостями розвитку в звичайній школі [автор-укладач Л.В.Туріщева]. Х.: Вид. група «Основа», 2011. 111с.[1] с. (Серія «Психологічна служба школи»).
4. Ілляшенко Т.Д. Аномальна дитина в школі: навчально-методичний посібник.К.: ІСДО, 1995. 120 с.

<u>Рівні освітніх балів</u>	<u>Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень</u>
<u>0-9</u>	<u>До 10 балів отримує студент, якщо він дав незадовільну або неповну відповідь на запитання, ухилився від аргументів, показав незадовільні знання понятійного апарату спеціальної літератури чи взагалі не відповів</u>
<u>10- 19</u>	<u>До 20 балів отримує студент, якщо він дав неповну відповідь на запитання, ухилився від аргументів, показав поверхові знання понятійного апарату і спеціальної літератури</u>
<u>20-29</u>	<u>До 30 балів отримує студент, якщо він у цілому відповів на поставлене запитання, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав незадовільні знання літературних джерел, не підкріпив їх прикладами з практики поставлене запитання, але не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав незадовільні знання літературних джерел, не підкріпив їх прикладами з практики</u>
<u>30-40</u>	<u>Максимальну оцінку отримує студент за умови, що дав правильну відповідь на поставлене запитання, при цьому показав високі знання понятійного апарату, літературних джерел, уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ і навів приклади з практики.</u>

5.

Колупає
ва А.А.,
Савчук
Л.О.
Діти з
особлив
ими
потреба
ми та
організа
ція їх
навчанн
я.

К.:2011. 274с.

6. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Діти з особливими потребами загальноосвітньому просторі: початкова ланка. Путівник для педагогів Київ, 2010. 96 с.

7. Корекционно-педагогическая работа в школе для детей с нарушениями опорно-двигательного аппарата / Под ред. И.А. Смирновой СПб. 2000

8. Липа В.А. Психологические основы педагогической коррекции. Донецк: Лебідь, 2000. 319 с.

9. Логопедія.: Підручник, друге видання перероблене та доповнене. / Заред. М.К. Шеремет. К.: Видавничий Дім «Слово». 2010. 672 с.

10. Мастюкова Е.М. Особенности личности учащихся с церебральным параличом. Психология детей с отклонениями и нарушениями психологического развития: Хрестоматия. СПб., 2001.

11. Матвеева М.П., Миронова С.П. Корекційна робота в системі освіти дітей з вадами розумового розвитку: навчально-методичний посібник. Кам'янець – Подільський державний університет. 2008. 204 с.

12. Матвеева М.П., Гаврилов О.В., Миронова С.П. Основи корекційної педагогіки: навчальний посібник / за заг. Ред. С.П. Миронової. Кам'янець – Подільський державний університет. 2010. 264 с.

13. Миронова С. П., Гаврилова О.В., Матвеева М.П. Основи корекційної педагогіки. / за заг. ред. Миронової С.П. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. 2010. 264 с.

14. Мони́на Г.Б., Лютова-Робертс Е.К., Чутко Л.С. Гиперактивные дети: психолого-педагогическая помощь.: Монография. СПб.: Речь, 2007. 186 с.

15. Никольская О.С., Баенская Е.Р., Либлинг М.М. Аутичный ребенок. Пути помощи. М.: Теревинф, 2012. 288 с.

16. Синьов В.М. Корекційна психопедагогіка. К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. 224 с.

17. Шипицына Л.М., Иванов Е.С., Данилова Л.А., Смирнова И.А. Реабилитация детей с проблемами в интеллектуальном и физическом развитии. СПб. 1998. 132 с.

Додаткова:

18. Тім Лорман, Джоан Деспелер, Девід Харві. Інклюзивна освіта. Підтримка розмаїття у класі: практ. посіб. пер. з англ. – К.: – СПДФО Парашин І.С. 2010 196 с.

19. Колупаєва А. А., Савчук Л.О. Діти з особливими потребами та організація їх навчання: Наук.-метод. посіб. видання доповнене та перероблене, К.: Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. 273 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).

20. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі: початкова ланка. Путівник для педагогів: Навч.-метод. посібник. К.: «АТОПОЛ». 2010. 96 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).

21. Колупаєва А.А., Софій Н.В., Найда Ю.М. та інш. Інклюзивна школа: Особливості організації та управління: Навч.-метод. посібник / за заг. ред. Даниленка Л.І. 2-ге видання, стереотипне К.: ФО П Парашин І.С., 2010, 128 с.

22. Колупасва А.А. Педагогічні умови інтегрування школярів з особливостями психофізичного розвитку у загальноосвітні навчальні заклади: Монографія. К.: Педагогічна думка, 2007. 458 с.
23. Обухівська А.Г., Ілляшенко Т., Жук Т. Психологу про дітей з особливими потребами у загальноосвітній школі. К.: Редакція загальнопед. газет, 2012. 128 с. (Бібліотека «Шкільного світу»).
24. Освіта Полтавщини назустріч дітям (з досвіду впровадження інклюзивної освіти у навчальних закладах області) [упорядник І.О. Калініченко] Полтава: ПОППО, 2012 62 с.
25. Петрова В.Г., Белякова И.В. Кто они, дети с отклонениями в развитии? М.: Флинта: Московский психолого социальный институт, 2000. 104 с.
26. Питання догляду за особами з розумовою відсталістю в сучасній дефектології: Навч. посіб. [укладач Л.М. Руденко]. К.: «ДІА» 2007. 128 с.
27. Путівник для батьків дітей з особливими освітніми потребами: Навч. посіб. / за заг. ред. Колупасової А.А.
28. Обычные семьи – особые дети [пер. с англ.] М.: Теревинф, 2007. 368 с.
29. Спеціальна педагогіка: понятійно-термінологічний словник / за ред. академіка В.І.Бондаря. Луганськ: Альма – Матер, 2006. 464 с.
30. Чеботарьова О.В. Методичні рекомендації з досвіду роботи щодо організації та проведення індивідуального навчання вдома з учнями, які мають вади у психічному чи фізичному розвитку К., 2000. 32 с.
31. Шипицына Л.М., Мамайчук И.И. Психология детей с нарушениями функций опорно-двигательного аппарата: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. Гуманит. издат. центр ВЛАДОС . 2004.